

בגדיה קרועים ומרופטים, מצד שמאל בגדים
עשירים, רקומים בזהב.

אומרת לו הגורל "עוני ועושר הולכים ביחד, כך גם
שמחה וצער. ולך ולאשתך מגיע מחצית חיים לנדוד
ולחיות בעוני, ומחצית לחיות חיים טובים, בעושר
ואושר. אמור עכשיו, מתי תרצה לחיות בצרות?"

הגורל החצוי

היה זה עוד לפני שנים רבות. חיו בעיר שני שכנים,
סוחרים אמידים. בתיהם עמדו בשני צדי הרחוב,
בדיוק זה מול זה, דלת מול דלת, חלון מול חלון.
ודרך החלונות הסתכלו מדי פעם זה בזה, מצד
אחד בן הסוחר, מצד שני בת הסוחר שממול.
האבות שהרגישו בכך החליטו לחתן אותם. בחרו
מקום יפה, ממש על שפת הנהר, בנו להם בית
נאה.

שיהיו לכם חיים טובים, ילדינו!
חיו שם זמן מה בת הסוחר עם בן הסוחר, חיו יפה
ושמחו מהחיים.

ערב אחד נשמעה דפיקה בדלת.
"מי יכול לדפוק בדלתנו בשעה המאוחרת הזו?"
חשב הזוג הצעיר. "אלך לראות" הציע הבחור.
ניגש לדלת ושאל "מי שם?"
"זה אני, הגורל שלכם."

פתח הבחור את הדלת כדי להביט על הגורל, וראה
- אכן. עומדת אישה, לא זקנה, לא צעירה, מצד ימין

בגיל צעיר או בעת זקנה?"

"אין לי מה להתלבט" ענה בן הסוחר "עכשיו אני רוצה לחיות טוב, ובזקנה, מה איכפת לי, לא חשוב איך נחיה. זה עוד זמן רב עד שנגיע לכך."
הגורל שתקה. ואחר כך אמרה "זו היא תשובתך, והרי אתם שניים. כדאי שתתייעץ עם אשתך."
חזר הבחור לאשתו וסיפר לה. והיא אמרה "לא טוב לדחות את הגורל הרע לזמן אחר. מוטב לנו לסבול כשאנו צעירים, ולהגיע לזקנה טובה. נוכל לתת לעצמותינו לנוח בשקט."

בעלה חשב רגע והסכים. וכך ענה לגורל.
עוד באותו הלילה פרצה דליקה בביתם. הספיקו לברוח רק בבגדים שנשאו על עצמם.
"איך זה?" אמרו ההורים "לא נעזור לילדינו בעת צרה?" הסכימו ביניהם ובנו לזוג בית חדש. כבר לא כזה יפה כמו קודם, ובכל זאת לא רע לחיות בו.
אך הבית לא עמד זמן רב. באותו אביב זרמו בנהר מים רבים, הציפו את הגדות ושטפו את בית ילדי הסוחרים.

מה לעשות? שוב דאגו ההורים. הפעם קנו לילדיהם בית ישן, רעוע, מתמוטט מזקנה.

לא עברו שלושה ימים ובאה סערה, הורידה את הגג וזרקה אותו לאן שהו, והקירות התפרקו כבר מעצמם.

אמרה האישה הצעירה לבעלה "בעצמנו בחרנו זמן צרות. לא נוכל לנצל יותר את האבות שלנו. נלך לאן שתובלנה אותנו העיניים."

היא הורידה טבעת כסף מאצבע, שברה אותה לחצי. אחר כך הורידה צעיף שלה וגזרה אותו לשניים. נתנה חצי טבעת וחצי צעיף לבעלה.
"הנה" אמרה "אולי נפרד מתישהו בדרך. שמור אלה כמו בבת עין. כך נוכל להכיר זה את זה."
ואמנם הצרות הפרידו אותם. וכך זה היה.
הם הלכו בדרך, התעייפו, נעשו רעבים. ברגע מסוים אמר בן הסוחר "קשה לי ללכת. הייתי רוצה לנוח."

"טוב, שכב כאן על הדשא" אמרה האישה "תישן ותנוח, אני אשמור עליך."
הוא נשכב ונרדם מהר מאוד. והיא חשבה "למה אשב כאן בלי לעשות דבר. הנה היער קרוב. אלך, אמצא בוודאי גרגירים או פטריות. יהיה לנו מה לאכול כשבעלי יתעורר."

ויצאה ליער. הלכה, אספה פטריות, קטפה גרגירים
ובלי להרגיש נכנסה עמוק ליער. רצתה לחזור ולא
ידעה לאיזה כוון ללכת. צעקה, קראה, לא ענה לה
איש. שלושה ימים תעתה ביער עד שמצאה שביל.
הלכה בשביל והגיעה לדרך, ובסוף הדרך יצאה
לכביש.

כך אבדה את בעלה.

מאז התחילה לעבוד למחייתה. שמרה על ילדי
זרים בלילות תמורת פרוסת לחם. סיידה קירות של
בתי זרים. שפשפה רצפות של אנשים אחרים. וכך
עברו לה שנה אחת וגם שנתיים ועוד..

בסוף קיבלו אותה כנערת מטבח באחוזתו של
עשיר אחד. בעל האחוזת היה איש זקן שנשאר
לבדו בעולם. ילדים לא היו לא ואישתו נפטרה
מזמן.

ראה האיש - נערת מטבח חדשה שקטה, אבל
עובדת חרוצה! אין הרבה כאלה. כל העובדים
אחרים ישנים כבר והיא גומרת את עבודתה,
הולכת סביב הבית, עוד מנקה, סוגרת חלונות
ודלתות, מסדרת הכל. והוא מסר לה את ניהול כל
הבית, כל המפתחות מסר לה.

למעשה הייתה צריכה להיות שמחה, אך בלילות
היא בכתה, מרטיבה את מחצית הטבעת שלה
בדמעות, מנגבת במחצית הצעיף שלה. איפה
בעלה היקר, איך הוא חי, האם יפגשו שוב
אי-פעם?

היא לא ידעה ולא כלום על בעלה, אבל אנחנו
יודעים ונספר.

כשבן הסוחר התעורר לא ראה את אשתו, לא סימן,
לא זכר. רק שמר לעצמן ממנה מחצית הטבעת
וחצי צעיף שלה. אותם הוא הכניס לשקית קטנה
ותלה על צווארו.

חיפש, חיפש זמן רב את אשתו, ולא מצא. הלך
בדרך מכפר לכפר וחיפש עבודה. קיבל אותו בעל
הבית שהבין כי על בטן ריקה קשה לעבוד, ולכן
קודם האכיל אותו כהלכה.

בן הסוחר אכל, ואחר כך נעשה רדום. נשכב ונרדם
עד הערב. אבל בערב בעל הבית כבר הביא עובד
חדש.

אמר לעצמו בן הסוחר "איזה אדם אני! מבקש
לשרת, מפחד לגנוב, מתעצל לעבוד! צריך לנהוג
אחרת. עכשיו, אם אמצא עבודה, לא אוכל, לא

דובים." והלך ליער חשוק. נכנס לסבך כזה שכל הבגדים שלו נקרעו. ובינתיים ירד לילה ונעשה חשו סביבך. ואז מרחוק ראה אור מנצנץ. הלך לכוון האור הזה. יצא לרחבת יער וראה - תחת האשוחים עומדת בקתה ואור נראה בחלון. למרות שבן הסוחר החליט לברוח מבני-אדם, בכל זאת פנה לשם. נכנס לדלת, עבר את הסף. מראה מוזר ראה. יושבים בפנים בחורים, חזקים, בריאים. אוכלים מצלחות כסף, כוס זהב עובר מיד

אישן, עד שלא אסיים כל שיטילו עלי. מצא בכפר אחר עבודה, הובלת חציר. בעל הבית ואשתו העמיסו עגלה מלאה והוא עלה עם מושכות למעלה על החציר. נסע הוא בדרך, ובצד הדרך ישב עורב. כשהעגלה עברה העורב הניף כנפיים וממש לפני אפו של הסוס עבר לצד שני של הדרך. הסוס היה צעיר, נבהל, משך את העגלה הצדה ובן הסוחר נפל לארץ. וכשהסוס הרגיש שעזבו את המושכות התחיל לדהור קדימה בדרך. בן הסוחר רץ אחריו וצועק "עצור! עצור!" וכדי שיהיה לו קל יותר לרוץ משך מעצמו את המעיל, ותוך כך קרע גם את השרוך שעליו קשר שקית קטנה שלו. רץ עוד כמה צעדים עד שהרגיש שהשקית נפלה. עזב את הסוס וחזר כדי להרים אותה. ואז, ממוקם כלשהו הופיע שוב העורב. אצל בן הסוחר רגליים ואצל העורב כנפיים, ואיך להתחרות? חצי צעד לפני שהגיע לשקית תפס אותה העורב, ועף אתה. התרגש בן הסוחר, בכה, הוריד ידיים. לא רדף אחרי הסוס, לא חזר לבעלי בית. "עכשיו" אמר "אבדתי ממש. אין לי מה לחיות עם בני אדם. אלך ליער, אחיה שם עם זאבים ועם

ליד.

ספר שם שנים-עשר בחורים, אך לא בעלת בית כלשהי.

"מי אתה? מאין באת? איך הגעת הנה?" שאלו אותו. ובן הסוחר סיפר להם הכל.

"הנה החלטתי" אומר "לחיות ביער עם דובים וזאבים.."

ואלא צוחקים: "למה לך זאבים, תישאר אתנו. אנו לא טובים יותר מזאבים."

"ומי אתם?"

"איזו שאלה זו? אנו שודדים אמיתיים!"

"נו, טוב" ענה בן הסוחר. ונישאר עם השודדים. עבר לילה, עבר יום, ובערב אומרים לו השודדים

"מחר יוצאים לפעולה."

"איזו פעולה?" שואל בן הסוחר.

"ובכן בכפר שאחרי היער היה יריד. סוחר אחד עשיר הרוויח ביריד כסף רב, בדרך הביתה הוא

יעבור ליד היער שלנו כי זו דרך קצרה יותר. ואנו נרוקן לו את הכיסים."

"ומה יהיה עם הסוחר עצמו?"

"מובן מה יהיה. נהרוג אותו."

נשכבו לישון, אבל בן הסוחר לא נרדם. איך ירצחו ככה בן אדם? איך יהרגו נפש חיה? זה מעשה רע בעיניו!

הוא קם בשקט, התגנב לדלת. בחוץ ירח מלא, לילה בהיר. הלך ישר, יצא מהיער לדרך. לקראת בוקר הגיע לכפר, ועוד בדיוק בזמן. הסוחר העשיר כבר רתם את הסוסים שלו כדי לנסוע הביתה.

"שלום, אדון נכבד" אמר בן הסוחר "קבל-נא עצה ממני. אל תיסע הביתה בקיצור הדרך העובר ליד היער. סע בדרך עוקפת. אומנם ארוכה יותר, אבל יותר בטוחה."

"מדוע כך?" שואל הסוחר.

"כי בדרך היער מסתובבים שודדים."

"ומאין אתה יודע?"

"כי אני שודד בעצמי."

"איך אוכל להאמין לשודד? אולי אתה בכוונה

מטעה אותי?"

"לא, לא מטעה. אני לא שודד אמיתי. רק אתמול הצטרפתי לשודדים. אילו היו רק שודדים, זו חצי

צרה, אבל הם גם רוצים להרוג אתך."

עכשיו כבר הסוחר האמין. הוא הוציא ארנק ורצה

לשלם לו. ובן הסוחר שואל "כמה אתה רוצה לתת לי?"
"לא חבל לי לתת לך מחצית הרווח שלי, והרווחתי הרבה."
בן הסוחר הניע את ראשו ואמר "הבט עלי. איך אני נראה? צעיר או זקן?"
"אתה עוד רחוק מזקנה! אבל אינך נראה כמו בגיל של בני. אולי בגיל של אחי צעיר.."
"אני חייב לסבול צרות מחצית חיים. כלומר שאין לי צורך בכסף רב. תן לי רובלים אחדים ואלך לי."
הוא נפרד מהסוחר והלך. הולך וחושב "עם השודדים אינני מסתדר וגם עם זאבים לא כדאי לי לחיות. יוצא שעלי ללמוד לעבוד כמו שצריך."
ולמד. נעשה בעל מקצוע לכל מלאכה. ידע לעשות דברים חדשים ולתקן ישנים. ידע הכל.
שכר אותו בנאי, שעמד לבנות מחסן גדול. הבנאי שלח אותו ליער כדי שיחטוב עצים לבניה. הוא חטב עץ כמה שדרוש, ורק בול עץ אחד היה חסר.
הלך וחיפש אלון גדול והתחיל להניף גרזן. בסוף האלון נפל לארץ בכל אורכו. ראה בן הסוחר על ענף אחד קן של עורבים ובקן לא ביצה אלא משהו

מוזר מונח. ניגש קרוב יותר ולא האמין למראה עיניו. בקן מונחת אותה השקית שהעורב גנב ממנו לפני שנים!
הוא תפס אותה וחיבק לחזה. "אולי זמן צרות של חיינו הסתיים. אולי כך מוסרת לי אשתי סימן חייה." הוביל את העצים למקום ובעל הבית שואל אותו "אולי תבנה עכשיו את המחסן?"
"לא" ענה "כעת אין לי זמן לכך."
שוב התחיל בן הסוחר ללכת לאן שהובילו עיניו. לא ידע האם יצטרך ללכת זמן רב או מועט. הלך ופעם לקראת ערב הגיע לאחוזה גדולה ושם ביקש מקום לינה.
אבל המשרתים בשער לא נתנו לו להיכנס, גירשו אותו. "אין לנו עכשיו מקום לאורחים" אמרו "בעל הבית שלנו גוסס. יתכן ולא יחזיק עד הבוקר."
מנהלת הבית שמעה דיבורים ליד הדלת. יצאה, הביטה עליו בלי לומר מילה והורתה למשרתים "איך אפשר לשלוח עובר אורח באמצע לילה? אאכיל אותו בעצמי ואשים גם ריפוד על ספסל כדי שינוח."
היא הגישה לבן הסוחר אוכל ושואלת אותו מאין

הוא ולאן פניו. קולה נעים ופניה לבביים.
"אח" חושב בן הסוחר "לו לא חיפשתי את אישתי שלי, הייתי ברצון לוקח כזו לאישה."
והתחיל לספר לה כל מה שקרה לו, מה קודם ומה אחר כך. ובסוף הראה לה את השקית עם מחצית טבעת כסף וחצי צעיף גזור.
מנהלת הבית קמה בלי מילה ויצאה מהחדר, אך חזרה מהר ונתנה לו את מחצית הטבעת השניה וחצי צעיף שלה.
"איך זה" אמרה "שלא הכרת אותי, בעלי היקר? ואני מיד הכרתי אתך, כשרק עברת את הסף."
היא שמה את החצאים ביחד והם התאחדו מיד. הטבעת עלתה בעצמה אל האצבע שלה והצעיף התעטף סביב צווארה.
"כך גם אני אתך" אמרה האישה "חצי טבעת אינה טבעת, חצי צעיף אינו צעיף, חצי זוג אינו זוג. נגמר זמן הצרות שלנו. נכון שסבלנו, אבל החזקנו מעמד. עכשיו לא ניפרד לעולם. וביחד לא נפחד מדבר."
בשמחה לא הרגישו כלל איך עבר הלילה. ובבוקר קראו למנהלת הבית למיטתו של בעל הבית הזקן. כל המשרתים התאספו ליד המיטה. והוא אמר את

דבריו האחרונים "אפילו אילו הייתה לי בת, היא לא הייתה דואגת לי לעת זקנה, לא הייתה מטפלת בי, כפי שאת טפלת ודאגת, יקירתי. לכן אני משאיר לך את כל מה שצברתי בחיים ומה שירשתי מאבות אבותיי."
כך אמר ונאנח בפעם האחרונה.
היא בכתה על מותו ובנתה לו מצבה יפה.
ומאז הזוג, בני הסוחרים, חיו ביחד באושר. את המשק ניהלו בתבונה, כדי לא להתרושש בעצמם ולא לפגוע באחרים.
התהפך כנראה גורלם והפנה אלהים את הצד שמאל של בגדים עשירים ורקומים בזהב.